

برنجی سنه

شماره يك هجرتي نثر اولونور

نومرو : ۴۲

۳۹۳

صاحب امتياز :
شهبندر زاده نيللي
احمد علمي

اداره و تحرير : نيللي
جفال اوغلي جاده سنده دائره مخصوصه دوز .
مخابرات صاحب امتياز ايله جريان ايتليلير .
نسخه سي هر يره يكرمي باره دوز .

۲ صفرا الحير ۳۲۸

۹

وَلَا تَعْصُوا أَوْلَادَكُمْ قَوْلًا : إِنَّكُمْ كُنْتُمْ مِنْهُمْ قَوْلًا

شرائط اشتراك :
سنه ليكي ۳۰ ، آلتی آيلنی
۲۰ غرر سر

تمالك اجنبیه ايچون :
سنه ليكي ۱۰ ، آلتی آيلنی ۶ فراقتدر . اعلانات ايچون
اداره ماموري محمد زهني بکه مراجعت ايديلير .

۲ شباط افرنجی ۱۹۱۱

۲۰ كانون ثاني ۱۳۲۶

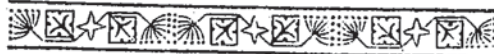
عصر حاضر من اصطلاحده بور وابطك برنجينه
(دين) ايكنجيسنه (وطن) اوچنجيسنه (عرق)
دردنجيسنه (انسانيت) بشنجيسنه (حياة) قرداشلقى
دنبليور . بو قرداشلقردن اوچنجيسى بر وطنده
اولوب مختلف دينده بولسانلرى دردنجيسى مختلف
دولتله ، ديانتلره ، عرقلره تابع اولان عموم نوع
بشرى بشنجيسى عموم ذوى الارواحى محتويدير .

تعاون و تناسرك دخی الاھم قالاھم قاعدهسنة كوره
رابطه غراي ديانتدن باشلايه برق عموميتہ قدر ارتقا
و تعمم اتمهسى نواميس طبعيه و قوانين اجتماعيه مقتضا
سندن بولنديني بيانہ حاجت يوقدر .

بونك ايچون آفتاعرض ايديليكي اوزده قرآن
عظيم الشانده و حديث شريفلرله تعاون و تناصر اولاي
مؤمنلره تخصيص ثانياً سلسله مراتبه كوره عموميه
تعمم بيورلشدر . بناء عليه دنيانك هانكي قطعهسنة
اولور ايسه اولسون مؤمنلردن بر فرد ، بر عائله ، بر
جماعت بر آفته ، بر معييتہ كرفتار اولور ايسه بوي ايشدن
عموم مؤمنلرك بوندن متأثر اولسي و او فرد و او عائليه
و او جماعته تناصر و معاونتده بولنسي و او مردينيہ و قوانين
اجتماعيه نقطه نظر لرنيجه فرضدر .

ايشته بوفريضه دينيه و اجتماعيه ايضا و انسانيتہ
خدمت ايچون كچن هفته ايچنده باب والاي مشيخته
شيخ الاسلام حضرت تليرك راسب عليرلرله بر توركستان
اعانه قومديوني تشكيل ايتديكني و محترم حكمت اداره
عليهسنة دخی عين وظيفه يي . يرته كيتير مك ايچون
برعائنه دفتري آچلديني معتبر طنين و حكمتده مشهور
باصره ابتهاجر اولمش و بوايكي محترم غرتهنك بواعائيه
تكليفك سبي خصوصتده كي علوي ، رقيق سوزلري
هر مؤمنه ياشلر دوكدير مشدر . اوت توركستانك
روسرجه (ورنى) ناميله معروف اولان آلماتوشهرى
و حواليسي بوكون زلزلهنك ايراث ايلديكي خسار اتدن
خاك ايله يكان بر حلاله بولسيور . دين ، عرق ، لسان
كچي عوامل اجتماعيهنك اك مؤثرلري ايله عثمانلرله
مربوط بولان (آلماتو) لي قارداش لر يزدن بيكلرجه
دينداش لر يزدن بو آفت عظامدن مسكنسز ، ماوى سز
قارلر اوستنده ياتيور . بو حال دهشتناكك حصوله
كيتيرديكي سفاتدن و يرشالقدن بيكلرجه شيرخوار
همشهره لر يزدن ، برادر لر يزدن ، نور عين لر يزدن اقول ايدوب
كيتمكده اولديني خبر ياس آوريني تلفرافلر و مکتوبلر
كيتيريور . و غرتهلر يازييور . بو فلاكت و مصيبت
و سفات زده قارداش لر يزدن عالم اسلامه خصوصاً قداكار ،
حتي ، رقيق قلبى عثمانلى قارداش لر يزدن بر طفل يتيمك
هرشيدن محروم و اللهسنة و بر همشهره نك مصيبت زده
برادر ينه بويله طار ، آجيبقى ، اضطرابلى زمانلرله
استمداد ساقهسيله بيونلري بوكونك بر صورت جزينهده
كوسترديكى بروضعت دموع انكيز ايله باقيور . عثمانلى
قارداش لر يزدن تميز و مرحمتلى اللربله باشلرينك صيوانده
سنى و جراحلرينك صار به سنى و مجروح قلبلرينه مرهم
سوريله سنى ايسيور . آرتق اى بو يوك ، محترم عثمانلر بويله

اقدس بارينك قسم متهى مذكور اوزرينه افاضه فيض
و وجود ايتامسى فرض و تقدير اولنسه ترك جود
ايتش اولسي لازمكلاور . [سوكي وار]

عالم اسلام

انسانيت و قرداشلق

و طائفي

ا توركستان اعانهسى ا

معلومدر كه انسانك شرفي انسانلق ايله قائمدر .
بر انسان انسانلق صفت عاليهسيله متعفف اولماز ايسه
او انسانك هيچ ثابتهسنة و دهآ آندن دون بر مرتبهده
قالهجنى شهسزدر . انسانلق صفت ساميهسى عموم
متفكرين نوع بشرك خصوصاً شرق متفكرينك
مدار فخر و مباهاى اولان حكيم سعدى زيرده كي
ايات مخلصهسيله شويولده ايضاح ايدسيور .

نى آدم اعضاى يكديكرند
كدر آفرينش زيك كوهرند
چو عضوى بدر آورد روزگار
ديكر عضو هارا نماند قرار
تو كز بحث ديكران بى غمى
نه شايدكه نامت نهند آدمى

كوريلور كه سعدى بويترلرله عموم افراد بشرك
برعائله و بر جسدهك متمسكى و يكديكرينك اعضاسى ،
اجزاسى منزلهسنة اولديني و بر جسدى تشكيل ايدن
عضولرك بحثه بر اخراج ، برخستلق ، بر درد عارض
اولور ايسه جسدهك ديكر عضولرى عين درجهده
متأثر اولاجنى كچي افراد انساندن بر فرد . برعائله
بر جماعته طارى اولان فلاكتدن ، مصيبتدن ، آفتدن
هر انسان ايچون متأثر اولقى و او عارضه نك تهويته ،
تحقيقته ، اندفاعته چالشمق تناصر و معاونتده بولنقى
انسانيتك صفات عاليه . فضائل ، مزاي ، و جانب
لازمهسندن بولنديني و بوحس علوى ايله متحسس
اولمايلرله انسان و آدم دينيهسيميچكى بيان ايدسيور .
سعدينك انسانيت خصوصتده كي بو تعريفى رسول الله
افندمرك (مؤمنلر بر جسدهك اعضاسى ثابتهسنة در .
عضولركدن يرته برخستلق عارض اولور ايسه سائر
عضولر عيني درجهده متأثر اولور . و مخلوقاتك كافهسى
جذاب حقت عباليدر . بونلره شفقتى توصيه ايدهرم .)
مفهوم متفكرينده كي احاديث شريفلرندن مقتبسدر .
شوقدر وازكه حديث شريفلرله شفقتى اولاي تخصيصى
مكره اتميم واردر . بونك سرو حكمتى ايسه روابطه
مراتب اجتماعيه و سلسله درجات مخلوقيه بر عايتدر .
چونكه انسانلرى و مخلوقاتى يكديكرينه ربط ايدن
روابطه بش قسمدر .

(۱) دين (۲) وطن (۳) عرق (۴) انسانيت
(۵) حياه

اتباعاً بر حيز مخصوص احراز و احتياز ايله اجرام
مذكوره بيه بيك و ييرو اولقى دائرهسنة دور ايدر
بارجهلر بولنديني مشاهده ايلسانلر ، بنا برين اجرام
و اجزاي مذكوره نك اتصال حالتدن انفصال حاله
كلديكني مشاهدات واقعهدن بالاستدلال اكلامش
اولانلرله موجود ايديلر . بونلر فاعل و مؤثره احتياجي
امور ضروريه دن بولان بونجه آثار قدرت و حكمتى
كور مشلر ايكن انظار تفتيش و دقتلرني معاينه آثاره
حصرو قصر ايتك . ميلكنك مقتضاسى اوله برق مبدع
و مؤثر حقيقتك تصديق ثبوت و حدائيتي جهته رفع
انظار اجتماعه ابتدار ايتامش اولميرلرند ناشى آيت
كريمه مشاهدن مرقومين ايله هم مسلكرى حقلرله
توبسخ بلينى متضمن اوله برق سانحه آراى نزول
اولشدر .

غير متماهى دينيه بيله جك بر درجهده كثر
و جسامت تشكيل ايدن اجرام علويه ايله كره ارضك
اوضاع مشهوره حقلرلرندن مقدم يكديكرينه مربوط
و ملتصق كره واحده حقيقت مستحده اولدقلىرى
صراحه بيان ايدن بو آيت كريمه ايله قسماً ماضى
و قسماً حال و استقباله دال و شامل اولان مضارع
صيغه لريله تصدير و ايراد ايدملرى جهته بتون مكوناتك
زمان ماضى و حال و استقبالك كافهسنة ذات اقدس
بارى بى كالات الوهيه مناسبى اوليان نقاصدن تنزيه
و تقدس ايتكمده اولدقلىرى بيان و اخبار ايدن (سبح لله
ما فى السموات و الارض و هو العزيز الحكيم يسبح
الله ما فى السموات و ما فى الارض الملك القدوس العزيز
الحكيم يسبح لله ما فى السموات و ما فى الارض له الملك
وله الحمد و هو على كل شى قدير الم تر ان الله يسبح
له فى السموات و الارض و الطير صافات تسبح
له فى السموات السبع و الارض و من فى بين و ان من شى
الا يسبح بحمد و لكن لا تفقهون تسديحهم انه كان
خليفاً غفورا) آيات جليلهسى ميانده يكديكريني ايضاح
و تفسير ايتك نقطهسندن انسجام تام و انتظام مالا كلام
موجود اولديني كچي حكماى متقدمينك ماهيت امكان ،
امكان ذاتى و امكان استعدادى [۱] اولقى اوزره ايكي
قسمه . منقسم اولديندن وصف امكان ايله متعفف
اولان اشياى موجوده دخی ايكي قسمده منحصردر
قسم اول اوزرلرينه جانب باريدن فيضان وجودده
يعنى وارلنك و رورونده امكان ذاتيلرى كفايت ايدن
ممكنايدر [۲] قسم ثانى فيضان وجوده مظهريلرى
خصوصتده امكان ذاتيلرى كافى اولمايوب امكان
استعدادى به محتاج اولان موجوداندر [۳] قسم اولى
تشكيل ايدن ممكناات عالم ازليله جانب جود الهيدن
مظهر فيض وجود اولقى ايچون تهى تام ايله حاضر
و متهى اولدقلىرندن قاعليتده كامل مطلق اولان ذات
[۱] اجزاي ماديه نك جانب باريدن فيضان وجوده مبداء
ويا مقارن اولقلنه كچي استعداد ايتسيور .
[۲] بو ممكناات حكماى مشاراليم زورنده عنصر ماديدن
مركب اوليان عقول و نفوس كچي جواهر مجرددر .
[۳] بو موجودات عناصر ماديه ضمننده صورتهائى حصول
اولان اجرام علويه و سفليه در .

زمانه زده عالمه مبدول اولدینی مسلم اولان رقت و حمیت و مروتکیزی بو فلاکت زده قرداشلریکیز حقنده دخی کوستریکیز . مشیخت و حکمتک آجدقلری اعانه دفترینه استطاعتکیز داخلنده اوعلویت ، حمیت ، جلادله مشبوع اسملریکیزی قید ایتدیریکیز که بو واسطه غرا ایله محزون قلبی دین ، عرق ، لسان قرداشلریکیزی نمون و مسرور ایدسکیز . و عندالله مأجور و عالم اسلامه اولان ریاست جلیله اجتماعیه کیزک وظیفه مقدسه سی ایفا ایتیش اولورسکیز . بوراده سوزه نهایت و یرمدن شیخ الاسلام حضرت لرینک بو خصوصیه بالذات ازانه بیوردقلری تشبث عالیله و معتبر طینیک تشویق وادیسنده یازدینی بیوک ملی سوزلرینه و محترم حکمتک عینی وادیده سرد ایلدیکی افغان روحیه سیله آجدینی اعانه دفترینه جهت جامعه اسلامی و عریقه ولسانیه من ناملرینه و روسیه ملی مسلمان قرداشلریکیز ایله روسیه حکومت فخریه منک خصوص مذکوره اولان معاونت لرینه جهت رابطه اجتماعیه و انسانیه من نامه تشکراتی بروطفه عدایلر و بو امر خیره عمومک مطلع اولسی ایچون یومی مطبوعات محترمه ک بو مقاله یی عیناً معتبر ستونلرینه کچیره لرینی علو جنابلرندن و انسانلرندن بکلرز .

من فعل الحیر لایعدم جوازیه
لا یذهب العرف بین الله والناس

اندرون هایون معلی

قرطبی عبدالعزیز

مفت

ناله جان سوزیک بخارایی

خوی بدیر طبیعتی که نشست

زودتا بروزمک ازدست

نظیر این مقال مأمور امور مالیه بخارا نظام الدین که صفحات حیانتش آلوده لواط خون خواری ، رعیت کشی ، حق ناشناسی بوده قطعه وسیع چار چوری را تلف شراره های جهان سوز ظلم خود نموده امروزها بنام دولت خواهی بغصب یکقسم ازوزارت بخارا کام یاب گردیده است . یکمکتب ابتدائی را که تمام امید سعادت و حیات مادر و بودنبابه اغراض شخصی بعنوان دروغ شرعی نیست بسته وجود شریف اسلام و سینه محزون ماخدا مان وطن را جریحه دار خنجر بیدادی نماید !!! عجبا ای بخارا ، ای وطن مظلوم ما ، ای نام بلندت اسباب اعتبار و خاك دلپسندت تاج افشار ما . جیرانم آنان که عمری دراغوش پرستاریت پروریده شده بسایه تأییدات تو باین همه سعادت رسیده اند بر خانه بحجم جریحه دار پاره پارهات تیغ جفا جرایم زنند !!! بخارا ای وطن مقدس ما ، ای هوای روح بخش وسیله حیات و فضای جان فزایت مقام

آسایش ما . پریشانم آن ها که زمام اختیار خود و اولاد خود را بدستشان سپاردی حق ناشناسانه بخارایی و از بافتادن تو چرا میگویند !!! ای مادر مهربان ما ، ای محبوب بجان تو امان ما میان آتش بلا فتادی ، اسیر نیجه آهنگین پکانکان شدی ، دچار محو و اضمحلال گردیدی . بسوی ما مشتق اولاد جاهل بی غیرت بی حس خود بدید های اشک ریز حسرت خیزنکرسته امید معاونت و توقع یاری می نمایی افسوس ! افسوس که مانیز بخارایی تو ایهیتی نداده باز حفظ و صانت ترابه دشمنان خفیه ات که حقوق ما را بنام حاکمی غضب نموده اند حواله کرده با فراغ بال بنامین اسباب زندگی می پردازیم آه بعد ازین ما جامعه نادان بی غیرت را باسم فرزندی بخوان که حقوق مادری ترافراموش کرده ایم . بعد ازین توقع حق شناسی از ما فرقه حق ناشناس مدار که قدر نعمت های تربیه ترا انکاری می نمایم !

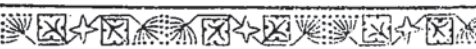
ای ملت غیور بخارا شمارا چه شدا چشده که یکباره دست از محبت وطن شسته حقوق مادری این مجاره را فراموش نمودید چه نشسته اید مادر مهربانان وطن می میرد ، بشاغیر از زبونی ، بی شرفی ، اسیری ، حواری میرائی نمیکندارد .

برمالک اردست رفقه اسلامی دقت نمایند که چسان فرزندان عزیز خود را بر سپردی کفار میدهند ، چگونه هر روز فرقه فرقه وطن عزیز و خانه موروثی خود را گذاشته رخت اقامت بخاک غریبی میکشند این شراره های بلا بسر مانیز افتاد نیست اگر علاجی برای نجات داشته باشیم همین مکتب ست که رن هم از طرن جا کان یعنی آنان که حفظ حقوق ما را به عهده گرفته اند مسدود میشود بجز آماند صدقا چیزی نمی گویم اطوار غیر مشروعه نظام الدین پروانچی را کرامات کان میکنم . برادران هوشیاری هم خوب چیزست قدری سراز خواب غفلت بردارید همین طریقه خاکان بی علمند که شرف و ناموس ماسه میلیون امت محمدا فروخته صرف هوسات نفسانی خود نمودند ! بلی همینانند که وطن ما را خراب ، ملت ما را اسیر ، تاجران ما را فقیر ، زارعان ما را کدا کردند همینانند که ماسه میلیون مسلمان غیور خجسته مند را بکوی جهل و نادانی کشیده امروز دچار بلای نابودی نمودند . خونمارا خوردند ، آبرویمارا گرفتند ، شرفمارا فروختند هنوز از ما چه می خواهند ؟ چیرانمی گذارند که مانیز مثل ملل سائر دائر معارف خود را توسع کنانیده به ترقیاتیکه لازمه انسانیت ست نائل کردیم ؟

چرا مکتبی را که دلیل سعادت ملتست بسته مایحارکان از بافتاده را بمناک اضمحلال میکشاند ؟ ای ملت غیور بخارا شمارا چه شد ؟ چه شد که بیای خود بدر که نیستی و اسیری میروید وطن از شما ، حیات از شما ، شرف از شما ، ثروت از شما ، حکومت از شما ، بخارا رفت شما میروید ، بخارا خراب شد شما خراب میشود ، بخا اسیر شد شما اسیر میشوید ، بخارا فقیر شد شما فقیر میشوید و الحاصل کلیه امور بخارا از

شماست ، شما را جمع ست ، اگر شما نباشید چیزی نیست . بگویند نظارت امور خود را بدست خود دراریدر که دیگر ان نتوانستند ، مکنذارید که مکتب شما را بسته راه نجات وطن شمارا مسدود نمایند ، قبول نکنید که شمارا از طریق بیداری و هوشیاری منع کرده ، بطفلت اولی مجبور ساخته مثل سابق با شمایدن خونتان مشغول شوند .

برادران از برای خدا بناله جانسوز خادم خود نیز گوش داده یک سال ترك خودکشی های خانه کی گفته ، بتوسیع معارف و تنویر افکار خود بگویند اگر نتیجه بوفق مرامتان نشد باز مسلک قدیمی باقیست مراجعت کرده بهر که نام تجدد بردلغت نمایند (بجز)

فلسفه عصر و علم اجتماعیات

روح ، مادی ، مندر

عقربیت و سائر حقه کی فکرلر

زمانمک بیه تحصیل و تربیه کورمش و فقط اینانغه میال آدم لرنده حالانونه سی کوردیکمز اوزره اسان ابتدائی ده « ایکنجی بر شخصیت » فکری و از ایدی . آوسته یالبرده ، اعدامه محکوم بعض وحشیلرک ، اسف رینه نشاطلری ، بو ایکنجی شخصیت حقده انسان ابتدائی نک نه دو شوندیکنه بر نمونه تشکیل ایدر . اوسترالالی ، قفاسی کسیدلرکی کی دنیا به بیاس اولارق کله جکینی و ایتدیکی قدر گوش پاره لره نائل اولاجنی اعتقاد ایدیور که بوندن « ایکنجی شخصیتی » مادی بر صورتله تصور ایتدیکی تظاهر ایلدور .

بعض وحشیلرک مزار یانلرینه اون دو که لرینک سبی ، مزاردن قالقاجغه ایناندقلری اولونک آیاق ایزلری انطباع اتمسی ایچوندور .

بو قیل فکرلرکدها متکامل اشکالی عبرانلبرده کورولمکده در . عبرانلر ، خاب ابراهیم ایله ملکلرک یکم ییدیکنی نقل ایدیشلری ، اونلره کوره ملکلرک جسدی اولدینغه دلیلدر . مع مافیه اونلرک روایتنده کوروله میهرک دولاشان ملک و عفریتلرده وار ، شوحالده بونلرک جسدی یوق دیمک .

قسماً مادی و قسماً هوایی بر شکل موجودیت دیور تصور ایدیلدور . بعض وحشیلره کوره بر آدمک و فانی ، ایکنجی شخصیتک صاوشمسی ویا خیر و هوا به منقلب اولماسی صورتنده تلقی ایدیلدور . بو تون لسانلرده حالا موجود بر طاق تمیزات و اصطلاحات ، شیمیدی دخی « ایکنجی بر شخصیت » اعتقادینک ، بالادکی اعتقادندن کله اولدینی اثبات ایدیور ایله . بونلرک شخصیتک ناسیسی و سبب و سائر کی رجوع افعاله انیسله بکیزمین جسم آنک دخی کولکسی ، اونلرک شخصیت ناسیسی عید ایدلشدور . بویه اولاد حیوانات و صوکر اده ساناته